

Preferencje partyjne w styczniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Koniec roku 2016 i początek stycznia 2017 upłynęły pod znakiem gorących wydarzeń na scenie politycznej. Posłowie partii opozycyjnych protestowali przeciwko planowanym ograniczeniom w dostępie dziennikarzy do Sejmu, a także przeciw wykluczeniu z obrad przez marszałka Sejmu jednego z posłów. Po przeniesieniu obrad przez marszałka Sejmu do Sali Kolumnowej i uchwaleniu budżetu przez rządzącą partię (zdaniem opozycji wadliwego, z pogwałceniem zasad demokracji parlamentarnej), protest opozycji przerodził się w rotacyjną okupację sejmowej Sali Posiedzeń, która trwała przez całe święta, aż do końca pierwszej dekady stycznia i zakończyła się dopiero w trakcie realizacji badania.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej połowie stycznia, udział w nich chciałoby wziąć dwie trzecie uprawnionych do głosowania (66%), a więc nieznacznie więcej niż miesiąc temu (wzrost o 1 punkt procentowy)¹. Tak jak w pierwszej dekadzie grudnia uczestnictwo w ewentualnych wyborach z góry odrzuca co piąty uprawniony do głosowania (20%), a niespełna jedna ósma nie wie, czy wzięłaby w nim udział (13% – spadek o 2 punkty procentowe).

Ostatnie wydarzenia nie zmotywowały zatem Polaków do jakiegś szerszej aktywności politycznej, choć – co trzeba podkreślić – odsetek badanych deklarujących chęć uczestniczenia w hipotetycznych wyborach wciąż utrzymuje się na wysokim, jak na okres międzywyborczy, poziomie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (320) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 7–15 stycznia 2017 roku na liczącej 1045 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań*										
	2016										2017
	31 III – 7 IV	5–12 V	18–29 V	2–9 VI	30 VI – 7 VII	17–25 VIII	8–15 IX	8–19 X	4–13 XI	1–11 XII	7–15 I
	w procentach										
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	65	67	58	64	64	60	66	64	67	65	66
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	14	12	16	16	17	16	14	14	14	15	13
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	21	22	26	20	19	24	20	22	18	20	20

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Niezmiennie najwięcej zadeklarowanych wyborców ma ugrupowanie rządzące – na PiS (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem) gotowa jest głosować ponad jedna trzecia ankietowanych (37%). Od grudnia rządząca partia nieznacznie zyskała (wzrost o 1 punkt procentowych – różnica nieistotna statystycznie). Na drugim miejscu znalazła się PO mająca, tak jak miesiąc wcześniej, 16% zwolenników zapowiadających głosowanie. Na trzecim miejscu, z wyraźną stratą do PO, lokuje się Nowoczesna, którą obecnie popiera zaledwie 9% zadeklarowanych uczestników wyborów. W porównaniu z grudniem poparcie dla partii Ryszarda Petru obniżyło się o 5 punktów procentowych i są to jej najgorsze notowania od czasu ostatnich wyborów parlamentarnych. Tylko minimalnie mniej głosów niż aspirująca jeszcze niedawno do roli lidera opozycji Nowoczesna uzyskał w styczniu ruch Kukiz'15 – zamiar głosownia na to ugrupowanie zadeklarowało 8% wyborców. W tym miesiącu swoich przedstawicieli do Sejmu miałyby szansę wprowadzić jeszcze SLD mający 6% zwolenników (wzrost o 2 punkty procentowe). Na granicy wyborczego progu kształtują się notowania PSL (5%), które także nieco poszerzyło liczbę swych zwolenników (wzrost o 2 punkty).

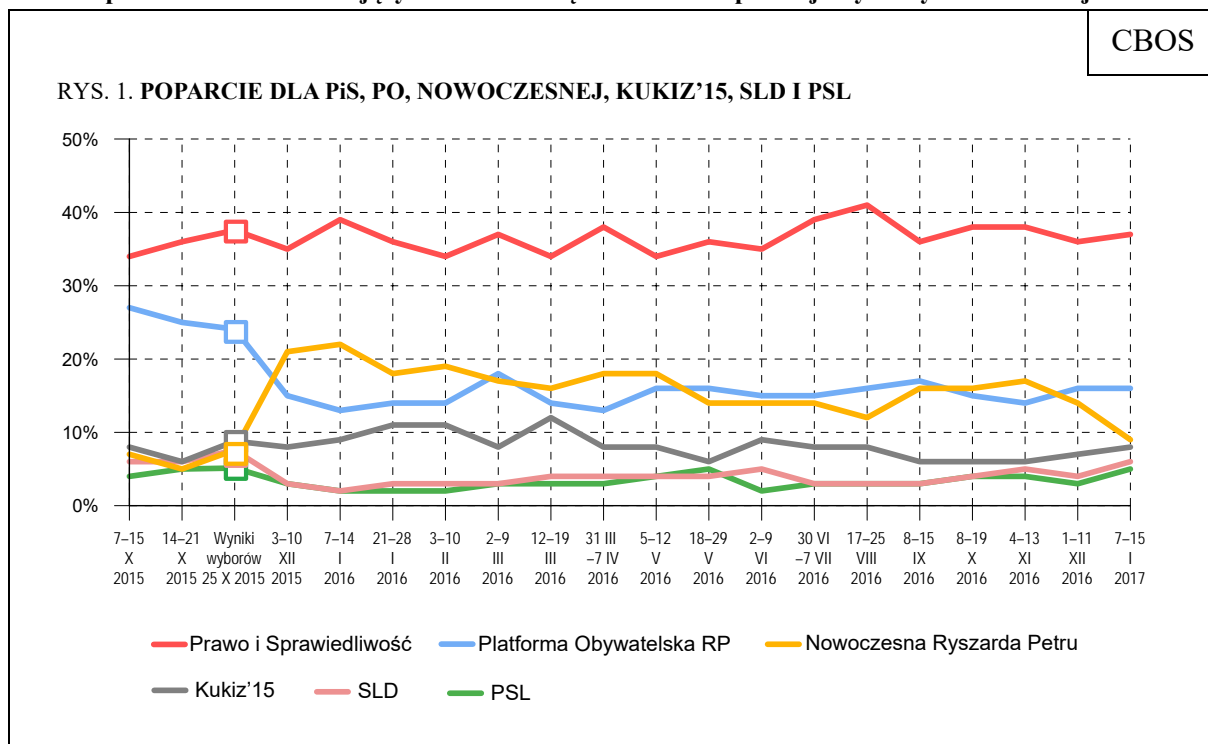
Gdyby wybory odbywały się już teraz pozostałe ugrupowania nie weszłyby do parlamentu. Po 2% głosów zyskały w tym miesiącu Partia Razem oraz „Wolność”, czyli aktualna partia Janusza Korwin-Mikkego. Od grudnia nie przybyło znacząco wyborców niezdecydowanych, a więc tych, którzy chcieliby uczestniczyć w wyborach, ale nie wiedzą, na którą partię oddaliby swój głos (13%, wzrost o 1 punkt).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach																
	2015	2016															2017
	Wyniki wyborów 25 X	7-14 I	21-28 I	3-10 II	2-9 III	12-19 III	31 III - 7 IV	5-12 V	18-29 V	2-9 VI	30 VI - 7 VII	17-25 VIII	8-15 IX	8-19 X	4-13 XI	1-11 XII	7-15 I
w procentach																	
Prawo i Sprawiedliwość	37,58	39	36	34	37	34	38	34	36	35	39	41	36	38	38	36	37
Platforma Obywatelska RP	24,09	13	14	14	18	14	13	16	16	15	15	16	17	15	14	16	16
Nowoczesna Ryszarda Petru	7,60	22	18	19	17	16	18	18	14	14	14	12	16	16	17	14	9
Kukiz'15	8,81	9	11	11	8	12	8	8	6	9	8	8	6	6	6	7	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7,55*	2	3	3	3	4	4	4	4	5	3	3	3	4	5	4	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	5,13	2	2	2	3	3	3	4	5	2	3	3	3	4	4	3	5
„Wolność” (KORWiN)	4,76	3	4	3	2	6	2	3	3	3	4	2	2	3	2	3	2
Partia Razem	3,62	3	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	2	2
Inna odpowiedź	0,87	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	<1	2	2	1
Trudno powiedzieć		5	7	9	8	8	9	10	11	12	9	10	12	11	10	12	13
Odmowa odpowiedzi		0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	<1	<1	<1	1	1
N=	15 200 671	714	622	668	661	621	718	733	537	640	628	618	648	603	686	738	694

* Wyniki dotyczące KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach do Sejmu

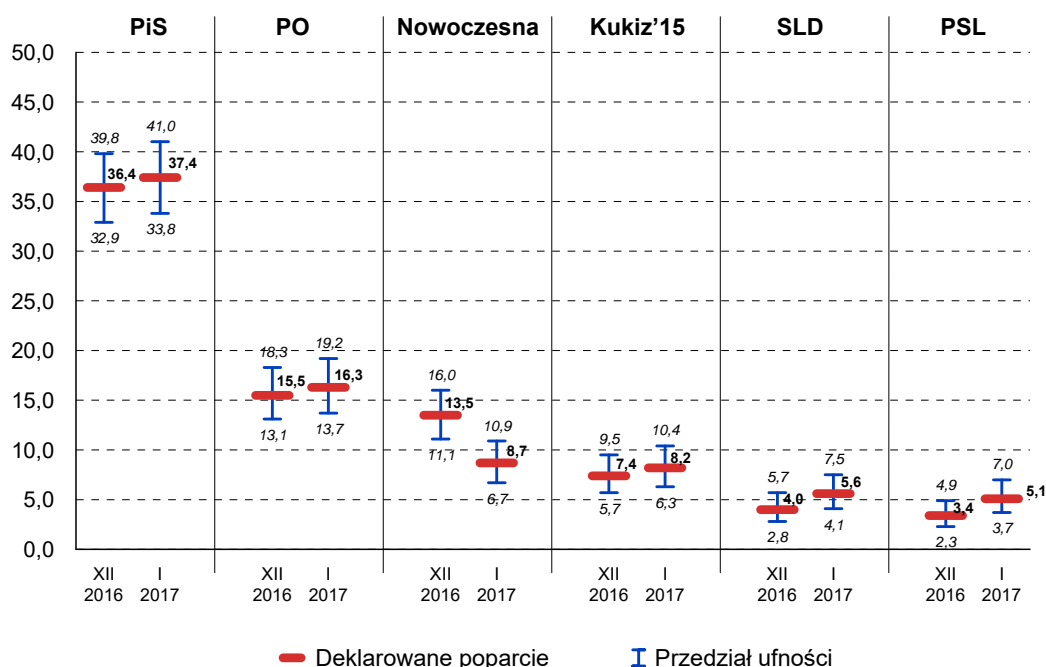

Stosowanie prób losowych umożliwia wnioskowanie o populacji dorosłych Polaków oraz pozwala na określenie skali błędu statystycznego naszych oszacowań². Na rysunku 2 prezentujemy wyniki uzyskane w grudniu 2016 i styczniu 2017 roku przez 6 ugrupowań mających obecnie szanse na wprowadzenie swych przedstawicieli do Sejmu (z uwzględnieniem błędu statystycznego).

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że mimo niewielkich zmian poparcie dla większości uwzględnionych w badaniu ugrupowań utrzymało się na poziomie z grudnia. Duży i istotny statystycznie okazał się jedynie spadek notowań Nowoczesnej Ryszarda Petru.

² Więcej o naszej metodologii na stronie CBOS w zakładce: Badania: metody realizacji badań.

RYS. 2. POPARCIE DLA PiS, PO, NOWOCZESNEJ, KUKIZ'15, SLD I PSL (W PROCENTACH)

Wydaje się, że burza, która przetoczyła się nad naszą sceną polityczną na przełomie 2016 i 2017 roku, jeszcze nie ujawniła swych wszystkich skutków. Niespotykany dotąd protest posłów opozycji, który – mimo wagi tematu – momentami przeradzał się w farsę, czy niektóre zachowania posłów ugrupowań rządzących zapewne zapadną w pamięć obywateli zainteresowanych życiem publicznym. Wydarzenia te nie wpłynęły jednak na chociażby tylko deklaratywne zaangażowanie Polaków dotychczas niezainteresowanych życiem politycznym. Nie wpłynęły także na notowania dwóch najbardziej liczących się ugrupowań, PiS i PO – ich zwolennicy pozostali przy swych politycznych wyborach. Jak dotąd największym przegranym ostatnich tygodni jest Nowoczesna, której lider po niefortunnym wyjeździe sylwestrowym, wyraźnie stracił kontenans i składał propozycje, z których się potem wycofywał. Brak konsekwencji w działaniu politycznym spowodował wyraźny odpływ zwolenników kierowanej przez niego partii, na czym, jak się wydaje, minimalnie zyskały dotychczas raczej

zmarginalizowane SLD i PSL. Jednak trudno przewidzieć, na ile te zmiany okażą się trwałe. Sondaż był przeprowadzany w trakcie wydarzeń w Sejmie, a doświadczenie badawcze pokazuje, że opinia publiczna potrzebuje czasu, by móc tego rodzaju zdarzenia właściwie ocenić.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		66	13	20	1043
Płeć	Mężczyźni	70	11	19	495
	Kobiety	64	16	21	548
Wiek	18-24 lata	62	21	17	81
	25-34	64	15	21	203
	35-44	60	19	21	195
	45-54	69	11	20	159
	55-64	75	10	16	188
	65 lat i więcej	67	9	23	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	15	24	419
	Miasto do 19 999	63	13	24	134
	20 000 – 99 999	69	13	18	225
	100 000 – 499 999	75	11	14	169
	500 000 i więcej mieszk.	75	12	13	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	13	38	205
	Zasadnicze zawodowe	56	16	28	254
	Średnie	72	16	12	319
	Wyższe	83	8	9	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	9	5	106
	Średni personel, technicy	71	12	17	47
	Pracownicy adm.-biurowi	80	14	6	72
	Pracownicy usług	63	11	26	66
	Robotnicy wykwalifikowani	58	17	25	123
	Robotnicy niewykwalifik.	51	29	20	64
	Rolnicy	62	28	11	46
	Pracujący na własny rach.	84	4	12	46
	Bezrobotni	51	8	41	64
	Emeryci	69	10	21	235
	Renciści	71	5	25	56
	Uczniowie i studenci	59	27	14	42
Gospodynie domowe i inni	53	14	33	75	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	77	12	11	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	12	22	103
	sekt. prywat. poza rolnict.	67	16	16	281
	prywatnym gosp. rolnym	60	26	14	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	52	18	30	110
	Od 650 zł do 999 zł	60	15	25	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	67	11	21	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	76	9	15	148
	2000 zł i więcej	82	9	9	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	56	13	31	65
	Średnie	62	15	23	397
	Dobre	70	13	17	582
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	14	14	41
	Raz w tygodniu	70	14	16	445
	1-2 razy w miesiącu	71	11	18	181
	Kilka razy w roku	55	15	30	257
	W ogóle nie uczestniczy	71	9	20	110
Poglądy polityczne	Lewica	72	11	17	166
	Centrum	68	15	18	294
	Prawica	79	10	11	325
	Trudno powiedzieć	46	17	37	250

Tabela 2

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	„Wolność” (KORWiN)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		37	16	2	2	5	6	8	9	1	13	1	694
Płeć	Mężczyźni	36	16	1	3	4	6	11	10	0	12	2	344
	Kobiety	39	17	2	1	6	5	6	7	2	15	1	349
Wiek	18–24 lata	24	11	4	10	5		22	6		17		50
	25–34	22	19	3	3	3	4	17	7	1	20	1	129
	35–44	30	19	2	2	7	6	9	15	1	8	1	118
	45–54	37	20	1	1	8	5	4	8	1	11	4	110
	55–64	49	10	1		7	7	5	8	1	11	1	140
	65 lat i więcej	51	16			2	8	1	7	1	13		147
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	12	1	2	8	4	9	1	1	14	0	255
	Miasto do 19 999	43	18		1	7	6	3	10	1	11		85
	20 000 – 99 999	30	18		3	1	7	8	14	2	15	1	155
	100 000 – 499 999	26	21	4	2	3	7	14	11	0	12	2	128
	500 000 i więcej mieszk.	26	19	2	2	4	7	4	19	2	11	3	71
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	65	11	1		1		6	1		15		101
	Zasadnicze zawodowe	45	16		1	9	7	7	4	1	9	1	142
	Średnie	36	17	2	2	5	4	10	8	1	13	0	231
	Wyższe	21	18	2	3	4	9	8	16	2	15	2	220
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	18	2	1	6	6	5	20		16	2	91
	Średni personel, technicy	26	10			2	17	19	12	3	4	7	34
	Pracownicy adm.-biurowi	23	24	3	4	2	3	7	16	3	11	3	57
	Pracownicy usług	26	30		2		2	12	2		25		42
	Robotnicy wykwalifikowani	39	14		5	1	8	13	6		14		71
	Robotnicy niewykwalifik.	61	5			4	2	12	4		12		32
	Rolnicy	44	25			19		4			8		29
	Pracujący na własny rach.	18	9	6	4		11	11	23		13	4	39
	Bezrobotni	37	16		4	5		12	4	3	19		33
	Emeryci	52	14	1		6	6	2	5	2	13		162
	Renciści	59	16			7	5		3		9		40
	Uczniowie i studenci	22	13	13	7	5		18	8		14		25
	Gospodynie domowe i inni	27	20		2	13	5	18	4		10		39

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosowa(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?										Liczba osób	
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	„Wolność” (KORWiN)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		37	16	2	2	5	6	8	9	1	13	1	694
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	18		1	5	8	5	13	1	12	4	109
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	15	4	4	2	7	13	12		13	1	68
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	17	3	3	2	6	12	13	1	15	1	189
	prywatnym gosp. rolnym	48	22			19		4			8		29
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	61	14			2		7	2	2	12		57
	Od 650 zł do 999 zł	39	21	1		7	5	6	6	1	15		90
	Od 1000 zł do 1399 zł	45	14	1	1	4	2	15	5	1	12		129
	Od 1400 zł do 1999 zł	39	14	3	4	3	6	6	15	1	9	1	113
	2000 zł i więcej	26	21	3	2	3	12	6	14	1	12		156
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	12		2	9	10	11	1	3	13		36
	Średnie	40	15	1	2	5	5	7	6	1	15	2	248
	Dobre	36	17	2	2	5	6	9	11	1	12	1	410
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	6			2	4	4	7		6		29
	Raz w tygodniu	48	12	1	1	6	4	5	7	1	14	1	313
	1–2 razy w miesiącu	38	23		3	9	4	7	4		12	1	129
	Kilka razy w roku	22	22	1		1	6	13	15	3	16	1	140
	W ogóle nie uczestniczy	9	20	8	5	5	16	15	13		8		78
Poglądy polityczne	Lewica	6	22	3	3	3	26	9	13	1	12	1	120
	Centrum	22	23	2	1	9	1	9	13	1	18	1	199
	Prawica	66	9		2	2	2	7	6	0	4	1	257
	Trudno powiedzieć	33	14	2	1	6	1	9	4	1	28		115